МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«ВПЛИВ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКІВ НА ПОКАЗНИКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ»

Мова навчання – ***українська***

Шифр та найменування галузі знань ***05 «Соціальні і поведінкові науки»***

Код та найменування спеціальності ***051 «Економіка»***

Кваліфікація ***доктор філософії з економіки***

Ступінь вищої освіти ***доктор філософії***

Затверджено на засіданні Методичної Ради зі спеціальності ***С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини»***

«28» 08 2026 р. протокол № 1 .

Кафедра: Національної та міжнародної економіки
Викладач: **Кулаковська Тетяна Анатоліївна**, завідувач кафедри національної та міжнародної економіки, доктор економічних наук, професор

Профайл

Контакти:
Tetiana_Kula@ukr.net
(093) 596-47-21

Освітній компонент викладається на 2 курсі у 2 семестрі
Кількість: кредитів - 3, годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	30	14	16
заочна	18	6	12
Самостійна робота, годин	Денна – 60		Заочна – 72

Розклад занять

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент «Вплив невизначеності та ризиків на показники соціально-економічного розвитку суб'єктів господарювання» спрямований на формування у здобувачів економічної освіти системного розуміння природи ризику, невизначеності та їхнього впливу на ефективність діяльності підприємств у сучасних умовах глобалізації, воєнних загроз та трансформації ринкового середовища.

У межах вивчення освітнього компоненту розглядаються теоретико-методологічні основи ідентифікації, аналізу та кількісного оцінювання ризиків, що впливають на соціально-економічні показники підприємства (прибутковість, рентабельність, продуктивність праці, інвестиційну активність, рівень зайнятості, соціальну відповідальність). Особлива увага приділяється методам прогнозування та мінімізації ризиків, застосуванню сучасних інструментів ризик-менеджменту, сценарного аналізу та побудови моделей економічної стійкості.

3. Мета освітнього компоненту

Мета: формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про природу та механізми дії ризиків і невизначеності в діяльності підприємств, а також набуття теоретичних знань і практичних навичок щодо ідентифікації, оцінювання, прогнозування та мінімізації їхнього впливу на показники соціально-економічного розвитку суб'єктів господарювання.

Завдання: розвиток у здобувачів аналітичного мислення, уміння приймати обґрунтовані управлінські рішення в умовах мінливого зовнішнього середовища, забезпечувати економічну стійкість і конкурентоспроможність підприємства з урахуванням міжнародних стандартів управління ризиками та принципів сталого розвитку.

В результаті вивчення освітнього компоненту здобувач повинен набути такі компетентності:

– ***знати***:

– сутність категорій «невизначеність», «ризик», «економічна безпека» та їхній взаємозв'язок із показниками соціально-економічного розвитку підприємства;

– класифікацію ризиків суб'єктів господарювання за джерелами виникнення та наслідками впливу;

– методи ідентифікації, кількісного вимірювання та оцінки рівня ризику;
– сучасні інструменти прогнозування та моделювання ризикових ситуацій (сценарний, варіаційний, імовірнісний, економіко-математичний аналіз);
– підходи до забезпечення економічної стійкості підприємств у середовищі невизначеності;
– міжнародний досвід управління ризиками та побудови системи ризик-менеджменту.

вміти:
– ідентифікувати ризики, що впливають на результати соціально-економічного розвитку підприємства;
– проводити кількісну та якісну оцінку впливу ризиків на ключові показники діяльності суб'єкта господарювання;
– розробляти моделі прогнозування соціально-економічних результатів у середовищі невизначеності;
– застосовувати методи управління ризиками (диверсифікація, хеджування, резервування, страхування тощо);
– аналізувати сценарії розвитку підприємства в умовах зміни ризикових факторів;
– обґрунтовувати управлінські рішення щодо підвищення економічної стійкості та конкурентоспроможності підприємства.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Вплив невизначеності та ризиків на показники соціально-економічного розвитку суб'єктів господарювання» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» та освітньо-науковій програмі «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти докторів філософії з економіки.

Інтегральна компетентність

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.

СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.

СК08*. Здатність генерувати інноваційні рішення з підвищення ефективності функціонування соціально-економічних систем, оптимізувати такі рішення та оцінювати їх ефективність.

Програмні результати навчання:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напряму.

РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми

РН09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

РН10*. Продукувати інноваційні рішення з підвищення ефективності функціонування соціально-економічних систем, застосовувати методичні підходи до оптимізації та оцінки ефективність таких рішень.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1. Перелік лекційних занять

№ лекції Денна / заочна	Назва змістового модуля, назва теми та її короткий зміст	Кількість годин	
		Денна	заочна
МОДУЛЬ 1. НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ ТА РИЗИК ЯК ОСОБЛИВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ			
1/1	**Тема 1. Сутність невизначеності та ризику в економічній діяльності підприємства** Поняття ризику й невизначеності, їхня роль у сучасній економіці. Класифікація ризиків за джерелами виникнення. Ризик як економічна категорія та фактор впливу на ефективність управління. Взаємозв'язок між ризиком, прибутковістю та стійкістю підприємства.	*1*	*1*
1/1	**Тема 2. Теоретико-методологічні основи дослідження ризику** Еволюція наукових підходів до аналізу ризиків у світовій економічній науці. Поведінкові аспекти прийняття рішень в умовах невизначеності. Теорії ризику: очікуваної корисності, імовірнісного вибору, проспектна теорія. Методи оцінки схильності до ризику.	*1*	*1*
2/2	**Тема 3. Ідентифікація та класифікація ризиків суб'єктів господарювання** Методичні підходи до виявлення ризиків на підприємстві. Типологія ризиків: фінансові, виробничі, інноваційні, ринкові, соціальні, екологічні, політичні. Інструменти моніторингу зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства для	*1*	*1*

№ лекції Денна / заочна	Назва змістового модуля, назва теми та її короткий зміст	Кількість годин	
		Денна	заочна
	виявлення ризиків.		
2-3/2	**Тема 4. Методи кількісного та якісного оцінювання ризику** Методи оцінки ймовірності настання ризикових подій. Аналіз чутливості, метод експертних оцінок, сценарний аналіз, метод Монте-Карло, побудова дерева рішень. Порівняльна характеристика якісних і кількісних методів оцінювання ризиків.	*2*	*1*
3-4/3	**Тема 5. Вплив ризиків та невизначеності на соціально-економічні показники розвитку підприємства** Оцінка впливу ризиків на показники рентабельності, ліквідності, продуктивності праці, інвестиційної активності, соціальної відповідальності підприємства. Механізми трансформації ризиків у втрати. Побудова моделей взаємозв'язку «ризик — результативність». Оцінка впливу воєнних ризиків.	*2*	*1*
4-5/-	**Тема 6. Прогнозування ризиків у діяльності підприємства** Підходи до прогнозування ризикових ситуацій. Економіко-математичні методи прогнозування ризиків. Використання регресійних моделей, індексного аналізу, нейронних мереж та статистичних трендів для передбачення ризикових факторів.	*2*	-
5/-	**Тема 7. Система управління ризиками на підприємстві** Сутність, цілі та етапи ризик-менеджменту. Організація системи управління ризиками на підприємстві. Міжнародні стандарти ISO 31000, COSO ERM. Принципи ризик-орієнтованого управління. Роль корпоративної культури та інформаційного забезпечення.	*1*	-
6/3	**Тема 8. Методи мінімізації та нейтралізації ризиків** Методи уникнення, передавання, локалізації, компенсації ризику. Диверсифікація, страхування, резервування, хеджування, форфейтинг. Інструменти фінансової стабілізації підприємства. Практичні кейси управління ризиками у провідних міжнародних компаніях.	*1*	*1*
6/-	**Тема 9. Економічна безпека підприємства в умовах невизначеності** Сутність економічної безпеки підприємства. Структура системи економічної безпеки (фінансова, кадрова, техніко-технологічна, інформаційна, екологічна складові). Індикатори стану безпеки. Взаємозв'язок між рівнем ризиків та економічною безпекою підприємства.	*1*	-
7/-	**Тема 10. Міжнародні аспекти управління ризиками та забезпечення економічної стійкості підприємств** Порівняльний аналіз зарубіжних моделей управління ризиками. Практики ЄС, США, Японії у сфері ризик-менеджменту. Використання міжнародних стандартів у системі корпоративного управління ризиками. Особливості адаптації іноземного досвіду в українських умовах.	*1*	-
7/-	**Тема 11. Моніторинг, оцінка ефективності та вдосконалення системи управління ризиками підприємства** Методичні підходи до оцінювання ефективності ризик-менеджменту. Показники результативності системи управління ризиками. Розроблення механізму зворотного зв'язку. Аудит ризиків, внутрішній контроль, цифрові інструменти моніторингу	*1*	-

№ лекції Денна / заочна	Назва змістового модуля, назва теми та її короткий зміст	Кількість годин	
		Денна	заочна
	ризикових процесів.		
	Усього годин	14	6

5.2. Перелік практичних занять

№ лекції Денна / заочна	Назва змістового модуля, назва теми та її короткий зміст	Кількість годин	
		Денна	заочна
МОДУЛЬ 1. НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ ТА РИЗИК ЯК ОСОБЛИВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ			
1/1	Сутність невизначеності та ризику в економічній діяльності підприємства	*1*	*1*
1/1	Теоретико-методологічні основи дослідження ризику	*1*	*1*
2/2	Ідентифікація та класифікація ризиків суб'єктів господарювання	*1*	*1*
2-3/2	Методи кількісного та якісного оцінювання ризику	*2*	*1*
3-4/3	Вплив ризиків та невизначеності на соціально-економічні показники розвитку підприємства	*2*	*2*
4-5/4	Прогнозування ризиків у діяльності підприємства	*2*	*1*
5/4	Система управління ризиками на підприємстві	*1*	*1*
6/5	Методи мінімізації та нейтралізації ризиків	*2*	*1*
7/5	Економічна безпека підприємства в умовах невизначеності	*2*	*1*
8/6	Міжнародні аспекти управління ризиками та забезпечення економічної стійкості підприємств	*1*	*1*
8/6	Моніторинг, оцінка ефективності та вдосконалення системи управління ризиками підприємства	*1*	*1*
	Усього годин	16	12

5.3. Перелік завдань до самостійної роботи

№	Назва самостійної роботи	Кількість годин за змістовим модулем для форм навчання	
		денної	заочної
1.	*1. Опрацювання теоретичного матеріалу*	30	42
2.	*2. Виконання індивідуальної самостійної роботи на тему:*		
	1. Порівняльний аналіз понять «ризик» і «невизначеність» у сучасній економічній науці. 2. Сутність ризику як економічної категорії: сучасні інтерпретації. 3. Види невизначеності у функціонуванні підприємства та способи їх виявлення. 4. Основні наукові підходи до аналізу ризику: класичний, поведінковий, системний. 5. Еволюція теорій ризику у працях зарубіжних і вітчизняних економістів. 6. Поведінкові аспекти прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності.		

	7. Алгоритм ідентифікації ризиків у діяльності підприємства. 8. Критерії віднесення ризику до певного типу (виробничий, фінансовий, інноваційний тощо). 9. Приклади ризиків підприємств України в умовах воєнно-економічної нестабільності. 10. Застосування якісних методів оцінки ризиків на прикладі конкретного підприємства. 11. Використання кількісних методів (метод очікуваних втрат, варіаційний аналіз, сценарне прогнозування). 12. Порівняльна характеристика методів Монте-Карло, дерева рішень та аналізу чутливості. 13. Аналіз залежності рівня ризику від соціальних результатів діяльності підприємства. 14. Побудова схеми взаємозв'язку між ризиками та ключовими показниками розвитку. 15. Методи прогнозування ризиків у стратегічному управлінні. 16. Розроблення моделі прогнозування одного з ризиків (валютного, інвестиційного, фінансового). 17. Застосування методів диверсифікації, страхування, хеджування у діяльності підприємств. 18. Оцінка ефективності механізмів запобігання ризикам. 19. Аналіз практичних кейсів управління ризиками в українських і міжнародних компаніях. 20. Структура та складові економічної безпеки підприємства. 21. Індикатори оцінки стану економічної безпеки. 22. Методи забезпечення економічної безпеки в умовах підвищених ризиків.	30	30
Всього СРС		**60**	**72**

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах поточного і підсумкового контролів.

Формами поточного контролю є:

- *письмові контрольні роботи за окремими темами або модульні контрольні роботи;*
- *виконання і захист індивідуального завдання;*
- *усне опитування.*

Підсумковий контроль – ***диф. залік.***

Здобувач має право отримати диф. залік, якщо він виконав протягом семестру всі види навчальної роботи без порушення встановлених термінів та отримав позитивну (за національною шкалою) підсумкову рейтингову оцінку.

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
МОДУЛЬ 1. НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ ТА РИЗИК ЯК ОСОБЛИВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ		
Лекційний курс	28	18
Практичні заняття	32	36
Самостійна робота	20	26
Тестування	20	20
Всього за змістовний модуль 1	**100**	**100**
Всього	**100**	**100**

Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в Одеському національному технологічному університеті.

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Критерії оцінювання лекційних та практичних занять (за одне заняття).

Теоретична підготовленість перевіряється і оцінюється за результатами усної або письмової бесіди на лекціях та відповіді на питання практичних занять, що складені у відповідності до змісту навчальної програми.

Денна форма	***Заочна форма***	***Зміст***	***Оцінка***
4 – 3	***6 – 5***	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, розв'язує задачі, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки	відмінно
2,9– 2,0	***4,5 – 4***	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, розв'язує задачі з незначними помилками. При висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки	дуже добре
1,9– 1,1	***3,5 – 3***	Здобувач відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.	добре
1,0– 0,6	***2,5 – 2***	Здобувач доволі фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання ОК, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	достатньо
0,5 - 0	***1 - 0***	Здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.	незадовільно

Самостійна робота (опрацювання однієї теми та надання письмових відповідей: **денна та заочна** форми навчання – 11 тем)

1,0 – 0,8 балів	*Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді*	відмінно
0,7 – 0,5 балів	*Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності*	дуже добре
0,4– 0,3 балів	*Самостійна відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки*	добре
0,3– 0,2 балів	*Самостійна відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки*	достатньо

0,1 – 0 балів	*Самостійна не відпрацьована або дані незадовільні відповіді*	незадовільно

Самостійна робота (виконання індивідуальної роботи: **денна** форма навчання – 1 робота)

9 – 8 балів	*Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді*	відмінно
7 – 6 балів	*Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності*	дуже добре
5 – 4 балів	*Самостійна відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки*	добре
3 – 2 балів	*Самостійна відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки*	достатньо
1 – 0 балів	*Самостійна не відпрацьована або дані незадовільні відповіді*	незадовільно

Самостійна робота (виконання індивідуальної роботи: **заочна** форма навчання – 1 робота)

15 – 13 балів	*Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді*	відмінно
12 – 10 балів	*Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності*	дуже добре
9 – 7 балів	*Самостійна відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки*	добре
6 – 4 балів	*Самостійна відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки*	достатньо
3 – 0 балів	*Самостійна не відпрацьована або дані незадовільні відповіді*	незадовільно

Тестування (під час модульного контролю**)**

20 – 16	*100 - 81 % правильних відповідей*	відмінно
15 – 10	*80 – 64 % правильних відповідей*	дуже добре
9 – 5	*63 – 55 % правильних відповідей*	добре
4 – 2	*54 – 43 % правильних відповідей*	достатньо
1 – 0	*42 – 0% правильних відповідей*	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Практичні заняття: виконання практичних робіт з наступним захистом результатів досліджень.

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, робота з інтернет-ресурсами, реферування, конспектування, науково-пошукова робота здобувачів.

8. Інформаційні ресурси

Базові:

1. Економічні ризики: методи вимірювання та управління [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Н. С. Скопенко, І. В. Федулова, Л. В. Мазник та ін. ; за заг. ред. Н. С. Скопенко ; Нац. ун-т харч. технологій. — Київ : НУХТ, 2021. — 344 с. https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.2066179

2. **Бугріменко Р.М.** Ризикологія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Р. М. Бугріменко, П. В. Смірнова ; Держ біотехнолог. ун-т. — Харків, 2022. — 148 с. https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.2150560

3. **Череп А.В.** Економічний ризик та його оцінка [Електронний ресурс] : підручник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спец. "Фінанси, банківська справа та страхування" освітньо-професійної програми "Фінанси і кредит" / А. В. Череп, А. П. Кущик ; Запоріз. нац. ун-т. — Запоріжжя, 2021. — 316 с. https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.2249918

4. **Гуріна О.В.** Управління фінансовими ризиками [Електронний ресурс] : навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою та дистанційною формою організації освітнього спец. 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" / Л. М. Хрящевська ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. — Миколаїв : Вид. Румянцева Г. В., 2022. — 359 с. https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.2244419

5. **Мураховський В.Г.** Елементи теорії рішень та систем управління [Електронний ресурс] : підручник для здобувачів вищої освіти технологічних, технічних та економічних спеціальностей / В. Г. Мураховський, Ф. А. Трішин ; Одес. нац. технол. ун-т. — Одеса : ОНТУ, 2024. — 141 с. https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.2258762

6. **Полінкевич О.М.** Обґрунтування управлінських рішень та оцінювання ризиків [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. М. Полінкевич, І. Г. Волинець ; Луцьк. нац. техн. ун-т, Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. — Луцьк : Вежа-Друк, 2023. — 366 с. https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.2746209

3. Войт Д.С. Економічний розвиток регіонів в умовах соціалізації: особливості функціонування та завдання управління [Текст] : монографія / Д. С. Войт ; Міжнар. ун-т бізнесу і права. — Херсон : Швець В. М., 2020. — 360 с.

4. Економіка та бізнес-інновації [Електронний ресурс] = Economics and Business Innovation : підручник / Л. Г. Мельник, О. І. Карінцева, Ю. М. Завдов'єва та ін. ; за ред. Л. Г. Мельника, О. І. Карінцевої. — Суми : Унів. книга, 2023. — 702 с.

5. Збірник ситуаційних (кейсових) завдань з навчальних дисциплін "Інновації та інноваційна економіка", "Інновації та маркетинг інновацій", "Маркетинг інновацій", "Інноваційний розвиток підприємства", "Digital-marketing", "Технології та новації" [Електронний ресурс] : навч. посіб. І. М. Буднікевич, І. А. Крупенна, Є. І. Венгер, О. В. Кифяк ; Чернівец. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, Економічний ф-т, Каф. маркетингу, інновацій та регіонального розвитку. — Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федковича, 2021. — 132 с.

Додаткові:

1. Кулаковська Т.А. Державне антициклічне регулювання розвитку агропродовольчого сектору України: теорія, методологія, практика: монографія. Одеса: Астропринт, 2019. 392 с.

2. Офіційний веб-портал «Законодавство України» https://zakon.rada.gov.ua/laws

3. Урядовий портал https://www.kmu.gov.ua/

4. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України https://minjust.gov.ua/

5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/.

6. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua.

7. Офіційний сайт –законодавча база «Ліга». URL: www.liga.com.ua.

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, Корпоративному кодексу ОНТУ, Кодексу академічної доброчесності ОНТУ, Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ, Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в ОНТУ, вимог ISO 9001:2015 та роботодавців.

Викладач *ПІДПИСАНО* Тетяна КУЛАКОВСЬКА

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Національної та міжнародної економіки

Протокол від «26»__08__2026 р. № 1

Завідувач кафедри *ПІДПИСАНО* Тетяна КУЛАКОВСЬКА

ПОГОДЖЕНО:
Гарант ОП *«Економіка підприємства»*
д.е.н., професор *ПІДПИСАНО* Олександр ПАВЛОВ